

Novel·la David Castillo

Salms a l'amor difícil

La vida turmentosa d'Elizabeth Smart (Ottawa, 1913 - Londres, 1986) hauria donat peu a Shakespeare a escriure noves tragèdies. La seva passió i l'amor incondicional pel poeta britànic George Barker va donar el fruit de quatre fills, però no va aconseguir la reciprocitat de Barker, que va acabar la seva vida amb quinze fills de diferents relacions. De tot el desastre de la seva vida, el llibre *A Grand Central Station em vaig asseure i vaig plorar* n'és una de les conseqüències, un conjunt de proses poètiques, que es poden llegir com una novel·la, on trobem totes les impressions de l'escriptora, flaixos de la relació amb Barker, plens de cites literàries, fragments de poemes i de la Bíblia.

Smart procedia d'una influent família canadenca que mai va acceptar la relació adúltera dels dos poetes. De fet, l'escriptora va pagar el viatge del poeta i la seva dona del Japó, on ell era professor de literatura. Tot plegat va començar amb un intercanvi epistolar, on l'enamorament va fructificar. Separats per les circumstàncies, Smart va acabar traslladant-se a Anglaterra, on la relació entre els dos va arribar a la família nombrosa, amb freqüents episodis d'alcoholisme i maltractaments. El 1945, Smart aconseguiria publicar el volum, que la seva mare va intentar censurar i fer desaparèixer del mercat. Convertit en llibre de culte, es reeditaria a la dècada del 1960, quan esdevindria un mite.

Sincopat i marcat pel dolor i la incondicionalitat de la passió, *A Grand Central Station em vaig asseure i vaig plorar* recull moltes de les experiències autobiogràfiques d'Elizabeth Smart des dels primers capítols, quan ella es decideix a viatjar al

La narradora i poeta canadenca Elizabeth Smart ARXIU

Big Sud de Califòrnia: "Al voltant dels portals creixen, pel seu compte, flors gegants: lliris, caputxines en un marge del rierol, roses geranis, fúcsies, cors de Maria, hortensies. El mar retruny. El torrent es precipita impetuosament." Mentre espera el seu amor, Smart combina les descripcions de les sequoies, de les carreteres en paral·lel a l'oceà Pacífic i del clima. Són d'una eficàcia absoluta, com quan ens mostra la seva idea de l'amor: "Negar l'amor, i enganyar-lo maliciosament fent

veure que el que no es consuma és etern, o que l'amor sublimat assoleix una alçada major, d'amor celestial, és repulsiu, com és repulsiu la cara de l'hipòcrita quan es troba massa a prop de la veritat. Lluny del centre del món, de tots els mons, potser em podrien enganyar, però ¿puc veure la llum d'un misto mentre estic encesa als braços del sol?"

L'ebrietat dels sentiments s'alterna, així mateix, amb les cites, on poden sorgir els versos del mateix Barker, Dant, Rilke, Bla-

ke, Auden, Milton, Hardy, Marlowe, Hopkins i un llarg etcètera. Una antologia que descriu els estadis de fulgor, estupefacció i delit d'una escriptora atrapada en una xarxa que ella mateixa havia trenat: "El meu cor s'autodestruïx. Batega amb el ritme metzinós de la veritat."

La metzina d'una relació autodestructiva fa que el llibre sigui un autèntic monument, fins i tot per als que vulguin estudiar els ressorts de l'ànima. La creativitat brolla i la passió s'erigeix en temàtica. *

A Grand Central Station em vaig asseure i vaig plorar

Autora:
Elizabeth Smart
Traducció:
Marta Pere Cucurell
Editorial: **Viena Barcelona, 2011**
Pàgines: **136**
Preu: **16,50 euro**

Novel·la Carles Ribera

Els límits visibles i invisibles

La frontera
Autor:
Franco Vegliani
Traducció:
Anna Casassas
Editorial:
Edicions de 1984
Barcelona, 2012
Pàgines: **186**
Preu: **16,90 euros**

Franco Vegliani, sense moure's de lloc, va tenir una vida, una llengua, dos estats i fins a tres nacionalitats simultànies, l'austriaca, la italiana i la iugoslava. Una història no pas particular sinó comuna als habitants italianòfons de la zona costanera que comença a Trieste i acaba a Fiume (la Rijeka croata) amb tota la costa dàlmata pigallada d'illes minúscules que històricament han passat per mans venecianes, austríaques, franceses, italianes, iugoslaves i croates.

Una terra fronterera que va fer que Vegliani nasqués a l'imperi austrohongarès el 1915 i esdevingués ciutadà italià abans d'acabar la dè-

cada com a resultat de les partions posteriors a la Primera Guerra Mundial. Contingències geoestratègiques provocades per la inestabilitat de les fronteres que aquest escriptor i periodista va voler plasmar en un relat d'un lirisme potent i alhora desenganyat, en el qual es descriuen els sentiments contraposats dels habitants d'aquelles "terres de nacions barrejades, en una frontera confusa."

La novel·la relata les tribulacions d'un soldat de l'exercit italià que, en un permís de convallescència en una petita illa, recupera la història d'un oficial que, més de vint anys enrere, va morir defensant un decadent imperi austrohongarès on els súbdits

de llengua italiana, com ell, eren suspects de traïció. En un joc de miralls entre present i passat, el protagonista reflexiona sobre conceptes volàtils com ara la diferència entre estats i nacions ("l'Àustria de la qual l'Emidio va intentar desertar, no era una pàtria") o la llengua com a adscripció col·lectiva en "aquella frontera: més inestable que cap altra i més oberta que les altres a les friccions i a les barreges de les nacions".

Enmig de les contradiccions del jove i la història recuperada arran de la descoberta dels vells diaris de l'oficial de la contesa anterior, sobresurt la figura del vell Simeone, antic funcionari imperial que s'ha mantin-

gut com a disciplinat servidor de tots els règims i estats que han anat ocupant la seva illa, renunciant a cap fidelitat més enllà d'una constatació crua i resignada: "La meua fidelitat, o almenys el que jo anomeno així, no té pas el poder d'aturar la Història."

La frontera planteja, en definitiva, un debat profund, entre la necessitat de compromís amb la pàtria al marge (o per sobre) de conjuntures polítiques o l'absurditat de les fronteres estatals, i la renúncia al sentiment nacional que converteix qui s'abandona en "l'home indiferent, el jutge desapassionat i penetrant, l'amarg i impertorbable intèrpret dels esdeveniments nous i vells". *